

Số: 09/2024/QĐST-VDS

Lục Ngạn, ngày 16 tháng 12 năm 2024

QUYẾT ĐỊNH
SƠ THẨM GIẢI QUYẾT VIỆC DÂN SỰ
V/v Yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự hoặc khó khăn về nhận thức và làm chủ hành vi

TÒA ÁN NHÂN DÂN HUYỆN LỤC NGẠN, TỈNH BẮC GIANG

Thành phần giải quyết việc dân sự gồm có:

Thẩm phán - Chủ tọa phiên họp: Ông Phan Văn Thế.

Thư ký phiên họp: Ông Nguyễn Văn Sơn - Thư ký Tòa án.

Đại diện Viện kiểm sát nhân dân huyện Lục Ngạn, tỉnh Bắc Giang tham gia phiên họp: Ông Hoàng Trung Kiên - Kiểm sát viên.

Ngày 16 tháng 12 năm 2024, tại trụ sở Tòa án nhân dân huyện Lục Ngạn, tỉnh Bắc Giang mở phiên họp sơ thẩm công khai giải quyết việc dân sự thụ lý số: 10/2024/TLST-VDS ngày 28 tháng 11 năm 2024 về việc “Yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự hoặc khó khăn về nhận thức và làm chủ hành vi”.

Theo Quyết định mở phiên họp sơ thẩm giải quyết việc dân sự số: 10/2024/QĐST-VDS ngày 09 tháng 12 năm 2024, gồm những người tham gia tố tụng sau đây:

- Người yêu cầu giải quyết việc dân sự:

Anh Phan Văn T, sinh năm 1991 (có mặt).

Nơi cư trú: Thôn H, xã B, huyện L, tỉnh Bắc Giang.

- Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan:

1. Bà Nguyễn Thị Đ, sinh năm 1964 (vắng mặt, có đơn xin vắng mặt).

2. Anh Phan Văn T1, sinh năm 1989 (vắng mặt, có đơn xin vắng mặt).

Đều địa chỉ: Thôn H, xã B, huyện L, tỉnh Bắc Giang.

3. Chị Phan Thị T2, sinh năm 1985 (vắng mặt, có đơn xin vắng mặt).

Địa chỉ: Tổ C, Khu D, phường Đ, thành phố H, tỉnh Quảng Ninh.

NỘI DUNG VIỆC DÂN SỰ:

* Theo đơn yêu cầu giải quyết việc dân sự và tại phiên họp, người yêu cầu giải quyết việc dân sự là anh Phan Văn T trình bày:

Khi chị H mới sinh thì phát triển bình thường, không có biểu hiện bệnh. Đến năm 2018 thì chị H mắc bệnh thần kinh, đầu óc, tinh thần không ổn định. Từ đó đến nay chị H không tự chăm sóc được cuộc sống của mình, phải có người chăm sóc. Gia đình đã đưa chị đi chữa bệnh tại Bệnh viện Tâm thần tỉnh B, được chẩn đoán mắc bệnh Tâm thần phân liệt F20.3. Hiện nay chị H đang điều trị ngoại trú tại nhà, vẫn uống thuốc hàng tháng nhưng đến nay bệnh tình không thuyên giảm. Hiện nay chị H có thể nói chuyện được nhưng chỉ nói được một, hai câu là không nhận thức được đang nói vấn đề gì, nói với ai hay nhận thức được sự việc nữa, không biết người khác nói về việc gì. Mọi sinh hoạt cá nhân như tắm rửa, vệ sinh, chị H đều không tự mình làm được mà luôn cần phải có người chăm sóc, không có khả năng tự thực hiện sinh hoạt cá nhân. Chị H chỉ ở nhà, không trò chuyện với ai, không làm ăn gì, không lao động được, không lấy chồng, chưa có con. Gia đình luôn phải cất cữ người canh chừng chị H hoặc phải khóa cửa, công ngăn chị H ra ngoài. Hiện nay chị H được hưởng trợ cấp xã hội dành cho người khuyết tật.

Theo kết quả giám định tâm thần thì chị H là người khó khăn về nhận thức và làm chủ hành vi. Do vậy, anh đề nghị Tòa án tuyên bố chị Hòa là người khó khăn về nhận thức và làm chủ hành vi và chỉ định bà Nguyễn Thị Đ là người giám hộ cho chị H.

** Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan là bà Nguyễn Thị Đ, anh Phan Văn T1 và chị Phan Thị T2 đều thống nhất trình bày:*

Bà và các anh, chị xác nhận tình trạng bệnh của chị Phan Thị H như anh Phan Văn T trình bày là đúng. Nay anh T đề nghị Tòa án tuyên bố chị Phan Thị H là người khó khăn về nhận thức và làm chủ hành vi và chỉ định bà Nguyễn Thị Đ là người giám hộ cho chị Phan Thị H thì bà và các anh, chị hoàn toàn nhất trí với toàn bộ yêu cầu của anh Phan Văn T.

** Tại phiên họp, anh Phan Văn T giữ nguyên yêu cầu, đề nghị Tòa án tuyên bố chị H là người khó khăn về nhận thức và làm chủ hành vi như kết luận của Trung tâm P Miền núi Phía Bắc và đề nghị Tòa án chỉ định bà Nguyễn Thị Đ là người giám hộ cho chị Phan Thị H.*

Ý kiến của đại diện Viện Kiểm sát tại phiên họp: Việc chấp hành pháp luật của Thẩm phán, Thư ký, những người tham gia tố tụng đã thực hiện đúng quy định. Về nội dung: Yêu cầu của anh Phan Văn T là có căn cứ, đề nghị Tòa án tuyên bố chị Phan Thị H là người khó khăn về nhận thức và làm chủ hành vi. Chỉ định bà Nguyễn Thị Đ là người giám hộ cho chị Phan Thị H. Về lệ phí: Anh Phan Văn T phải chịu lệ phí sơ thẩm giải quyết việc dân sự.

NHẬN ĐỊNH CỦA TÒA ÁN:

Sau khi nghiên cứu các tài liệu, chứng cứ có trong hồ sơ việc dân sự được thẩm tra tại phiên họp; ý kiến của các đương sự và đại diện Viện kiểm sát tại phiên họp, Tòa án nhân dân huyện Lục Ngạn, tỉnh Bắc Giang nhận định:

[1] Về quan hệ việc dân sự và thẩm quyền giải quyết của Tòa án: Anh Phan Văn T có đơn yêu cầu tuyên bố chị Phan Thị H, sinh năm 1954 trú tại thôn T, xã Q,

huyện L, tỉnh Bắc Giang là người mất năng lực hành vi dân sự hoặc khó khăn về nhận thức và làm chủ hành vi. Căn cứ quy định tại khoản 1 Điều 27; điểm a khoản 2 Điều 35; điểm a khoản 2 Điều 39 của Bộ luật Tố tụng dân sự xác định đây là vụ việc dân sự về việc “Yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự hoặc khó khăn về nhận thức và làm chủ hành vi” thuộc thẩm quyền giải quyết của Tòa án nhân dân huyện Lục Ngạn, tỉnh Bắc Giang.

[2] Về sự vắng mặt của những người tham gia tố tụng: Tại phiên họp, người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan đến việc giải quyết việc dân sự vắng mặt nhưng đã có đơn đề nghị vắng mặt. Căn cứ quy định tại khoản 2, Điều 367 của Bộ luật Tố tụng dân sự, Tòa án tiến hành phiên họp theo thủ tục chung.

[3] Xét yêu cầu của anh Phan Văn T:

[3.1] Căn cứ các tài liệu có trong hồ sơ vụ việc thì thấy: Chị Phan Thị H là con thứ 2/4 trong gia đình, tiền sử sản khoa bình thường, tiền sử phát triển thể chất bình thường, học hết lớp 12/12, sau đó nghỉ học ở nhà làm ruộng và lao động tự do. Chị Phan Thị H bị rối loạn tâm thần từ nhiều năm nay với các biểu hiện nói nhiều, nói linh tinh, chửi bới, cáu kỉnh, đập phá đồ đạc, có lúc bỏ nhà đi lang thang, đêm ít ngủ. Năm 2018, chị Phan Thị H vào điều trị tại Bệnh viện Tâm thần tỉnh B với chẩn đoán Tâm thần phân liệt. Chị Phan Thị H không lấy chồng, đang ở cùng mẹ cả gia đình em trai, mọi ăn uống sinh hoạt cá nhân của chị H đều phải có người thân trong gia đình giúp đỡ, phục vụ. Chị Phan Thị H đang được hưởng chế độ trợ cấp dành cho người tàn tật tâm thần.

[3.2] Ngày 28 tháng 11 năm 2024, Tòa án có Quyết định trưng cầu giám định số 10/2024/QĐ-TA, đề nghị Trung tâm P Khu vực Miền núi phía Bắc thực hiện giám định sức khỏe tâm thần, giám định xác định năng lực hành vi dân sự đối với chị Phan Thị H. Thời điểm tiếp nhận giám định ngày 03/12/2024. Tại Kết luận giám định pháp y tâm thần số 78/KLGĐ ngày 03/12/2024 của Trung tâm P đã kết luận:

“1. Phan Thị H, sinh năm 1987, ở thôn H, xã B, huyện L, tỉnh Bắc Giang bị bệnh Tâm thần phân liệt, có mã F20 (Theo phân loại bệnh Quốc tế lần thứ 10 năm 1992 về các rối loạn tâm thần và hành vi-ICD10).

2. Hiện tại: Phan Thị H khó khăn trong nhận thức và làm chủ hành vi”.

[3.3] Tại khoản 1, Điều 23 Bộ luật Dân sự năm 2015 quy định: *“Người thành niên do tình trạng thể chất hoặc tinh thần mà không đủ khả năng nhận thức, làm chủ hành vi nhưng chưa đến mức mất năng lực hành vi dân sự thì theo yêu cầu của người này, người có quyền, lợi ích liên quan hoặc của cơ quan, tổ chức hữu quan, trên cơ sở kết luận giám định pháp y tâm thần, Tòa án ra quyết định tuyên bố người này là người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi và chỉ định người giám hộ, xác định quyền, nghĩa vụ của người giám hộ”.*

Như vậy có đủ căn cứ để chấp nhận yêu cầu của anh Phan Văn T, tuyên bố chị Phan Thị H là người khó khăn trong nhận thức và làm chủ hành vi là phù hợp với quy định tại Điều 23 Bộ luật Dân sự.

[4] Về chỉ định người giám hộ: Chị Phan Thị H không có chồng. Cha đẻ là ông Phan Văn H1 đã chết. Mẹ đẻ là bà Nguyễn Thị Đ là người có năng lực hành vi dân sự đầy đủ, có tư cách đạo đức tốt, không phải là người đang bị truy cứu trách nhiệm hình sự. Căn cứ Điều 23, Điều 48, Điều 49, Điều 53, Điều 54 của Bộ luật Dân sự năm 2015 xác định bà Nguyễn Thị Đ là người giám hộ đương nhiên của chị Phan Thị H. Quyền và nghĩa vụ của bà Nguyễn Thị Đ đối với chị Phan Thị H được thực hiện theo quy định tại các Điều 57, Điều 58, Điều 59 của Bộ luật Dân sự.

[5] Về lệ phí: Anh Phan Văn T phải chịu lệ phí sơ thẩm giải quyết việc dân sự theo quy định tại khoản 1, Điều 37- Nghị quyết số 326/2016/UBTVQH14 ngày 30 tháng 12 năm 2016 của Ủy ban Thường vụ Quốc hội quy định về mức thu, miễn, giảm, thu, nộp, quản lý và sử dụng án phí và lệ phí Tòa án.

QUYẾT ĐỊNH:

Căn cứ vào khoản 1 Điều 27, điểm a khoản 2 Điều 35, điểm c khoản 2 Điều 39, Điều 367, Điều 370, Điều 378 Bộ luật Tố tụng dân sự; Điều 23, Điều 48, Điều 49, Điều 53, Điều 54 Bộ luật Dân sự; khoản 1, Điều 37 của Nghị quyết số 326/2016/UBTVQH14 ngày 30 tháng 12 năm 2016 của Ủy ban Thường vụ Quốc hội quy định về mức thu, miễn, giảm, thu, nộp, quản lý và sử dụng án phí và lệ phí Tòa án.

1. Chấp nhận yêu cầu của anh Phan Văn T: Tuyên bố chị Phan Thị H, sinh năm 1987; trú tại thôn H, xã B, huyện L, tỉnh Bắc Giang là người khó khăn trong nhận thức và làm chủ hành vi.

2. Chỉ định bà Nguyễn Thị Đ, sinh năm 1964; trú tại thôn H, xã B, huyện L, tỉnh Bắc Giang (là mẹ đẻ của chị H) là người giám hộ của chị Phan Thị H. Quyền và nghĩa vụ của bà Nguyễn Thị Đ đối với chị Phan Thị H được thực hiện theo quy định tại các Điều 57, Điều 58, Điều 59 của Bộ luật Dân sự.

3. Lệ phí sơ thẩm giải quyết việc dân sự: Anh Phan Văn T phải chịu 300.000 đồng (Ba trăm nghìn đồng) lệ phí sơ thẩm giải quyết việc dân sự nhưng được khấu trừ vào số tiền 300.000 đồng tạm ứng lệ phí đã nộp tại Biên lai thu số 0002754 ngày 28 tháng 11 năm 2024 của Chi cục Thi hành án dân sự huyện Lục Ngạn, tỉnh Bắc Giang. Xác nhận anh Phan Văn T đã nộp đủ lệ phí sơ thẩm giải quyết việc dân sự.

4. Quyền kháng cáo, kháng nghị: Đương sự có mặt tại phiên họp có quyền kháng cáo trong thời hạn 10 ngày kể từ ngày Tòa án ra quyết định. Đương sự vắng mặt tại phiên họp có quyền kháng cáo trong thời hạn 10 ngày kể từ ngày nhận được quyết định giải quyết việc dân sự hoặc kể từ ngày quyết định được thông báo, niêm yết.

Viện kiểm sát nhân dân huyện L, tỉnh Bắc Giang có quyền kháng nghị quyết định giải quyết việc dân sự trong thời hạn 10 ngày, Viện kiểm sát nhân dân tỉnh Bắc Giang có quyền kháng nghị trong thời hạn 15 ngày, kể từ ngày Tòa án ra quyết định.

Nơi nhận:

- TAND tỉnh Bắc Giang;
- VKSND tỉnh Bắc Giang;
- VKSND huyện Lục Ngạn;
- Chi cục THADS huyện Lục Ngạn;
- UBND xã Biên Sơn, huyện Lục Ngạn;
- Những người tham gia tố tụng;
- Lưu: HS, VP.

THẨM PHÁN - CHỦ TỌA PHIÊN HỌP

(đã ký)

Phan Văn Thế